

Nr 44

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av väckta motioner om upphävande av varuskatten för glass.

(1:a avd.)

I de inom riksdagen väckta, till bevillningsutskottet hänvisade likalydande motionerna I: 314 av herr *Georg Carlsson m. fl.* samt II: 225 av herrar *Adolfsson* och *Hansson* i Önnarp har hemställts, att riksdagen måtte besluta, att varuskatt å glass icke vidare skall uttagas.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för de i motionerna framförda yrkandena, får utskottet, i den mån redogörelse härför icke lämnas i det följande, hänvisa till motionen II: 225.

Enligt 1 § förordningen den 25 maj 1941 (nr 251) om varuskatt skall för vara, som är upptagen i en vid förordningen fogad förteckning, erläggas varuskatt, där varan tillverkas yrkesmässigt inom riket för avsalu eller för vidare bearbetning eller ock införes till riket. I nämnda förteckning är upptagna choklad- och konfityrvaror samt kemisk-tekniska preparat i den mån de är att hänföra till vissa angivna varugrupper. I fråga om gruppen choklad- och konfityrvaror kan beskattningen sägas väsentligen omfatta sötsaker och glass samt pulver och tabletter för beredning av läskedrycker.

Bestämmelserna i förordningen om varuskatt är icke tillämpliga å bl. a. glasspulver eller färdigställda, för hushåll, restauranger eller matserveringar av avsedda efterrätter, helt eller delvis bestående av glass.

Skatten skall utgå med viss procent av varans beskattningsvärde. Det procenttal, som är angivet i den förenämnda varuförteckningen, utgör för choklad- och konfityrvaror 65 procent.

Enligt 3 § varuskatteförordningen är en varas beskattningsvärde i regel lika med det lägsta pris, som den skattskyldige betingar sig vid försäljning av varan i större poster till återförsäljare, varuskatten icke inberäknad i priset.

Frågan om upphävande av varuskatten för glass har tidigare varit föremål för riksdagens behandling i anledning av vid 1953 och 1954 års riksdagar väckta motioner i ämnet. Motionerna vid 1953 års riksdag syftade till att s. k. gräddglass skulle vara undantagen från varubeskattning, vilket emellertid av kontrolltekniska skäl icke kunde ernås annorledes än genom att beskattningen av all glass upphävdes. Motionerna behandlades av 1953

års bevillningsutskott, som i sitt av riksdagen godkända betänkande nr 41 avstyrkte motionerna under hänvisning till pågående utredning om den indirekta beskattningen genom 1952 års kommitté för indirekta skatter.

I motioner vid 1954 års riksdag anfördes bl. a. att frågan om skattefrihet för glass vore en fråga dels om ett inhemskt livsmedel skulle betraktas som en lyxvara och dels om en mejeriprodukt skulle vara föremål för avsättningshämmande beskattning. Frågan om skattefrihet borde därför avgöras utan att 1952 års skattekommittés förslag avvaktades. I betänkande nr 21 avstyrkte bevillningsutskottet motionerna och anförde bl. a., att det icke borde ifrågakomma, att riksdagen utan att avvakta förslag från 1952 års kommitté för indirekta skatter toge ståndpunkt i frågan att slopa beskattningen av ett varuslag, som varit underkastat beskattning, sedan varuskatten infördes år 1941. I enlighet med utskottets hemställen föranledde motionerna ingen riksdagens åtgärd.

I de nu föreliggande motionerna framhåller motionärerna bl. a., att det måste anses oriktigt, att gräddglassen, som numera vore att anse som ett synnerligen högvärdigt livsmedel, bleve föremål för beskattning. Genom att gräddglassen innehölle mjölkfett tillfördes särskilt barnen den livsviktiga mjölken på ett för dem begärligt sätt. Den hårda beskattningen av glassen verkade i hög grad begränsande på konsumtionen. Nuvarande bestämmelser medförde vidare en gränsdragning, som måste betecknas som helt omotiverad. Skatt utginge nämligen icke för glass, som färdigställt för hushåll, restauranger eller matserveringar och som vore avsedd för efterätter. Konsekvensen härav hade blivit, att en väsentlig del av den inom landet framställda glassen icke bleve beskattad. Denna gränsdragning medförde betydande kontrollsvårigheter.

Med erinran om vad som anförts vid frågans tidigare behandling i riksdagen anför motionärerna vidare, att 1952 års kommitté för indirekta skatter ännu icke framlagt sitt slutbetänkande. Ett borttagande av skatten på glass kunde emellertid knappast rubba förutsättningarna för utredningsarbetet eller påverka det slutliga ställningstagandet. Det torde nämligen numera vara allmänt erkänt, att skatten på glass borde borttagas. Motionärerna hänvisade till att statens jordbruksnämnd och jordbrukets förhandlingsdelegation vid prisöverenskommelsen den 16 mars 1955 förutsatt, att så skulle ske. I en protokollsanteckning till nämnda överenskommelse anfördes: »Nämnden och delegationen anser det angeläget, att den varuskatt, som nu utgår för gräddglass (i förpackningar under en tredjedels liter) snarast möjligt borttages.» Efter detta ställningstagande syntes varuskatten på glass snarast böra borttagas. Som ytterligare skäl härför kunde anföras den kvalitetskontroll för gräddglassen, som nu planerades genom Kontrollorganet för Mejeriprodukter och Ägg (KMÄ). Normalt kunde varuskatten å glass beräknas till 6 å 7 miljoner kronor per år. Ur statsfinansiell synpunkt mötte därför knappast något hinder för skattens borttagande. Det riktiga vore, att skatten på gräddglass slopades och att skatt sålunda endast skulle

utgå för sådan glass, som innehölle mindre än tolv procent mjölkfett. Då det emellertid kunde antagas, att kontrollsvårigheter härigenom skulle uppstå, vore det lämpligast, att varuskatten slopades å all glass.

Utskottet. Enligt förordningen den 25 maj 1941 om varuskatt utgår skatt för glass, liksom för övriga skattepliktiga choklad- och konfityrvaror, med 65 procent av varans beskattningsvärde. Detta värde är i regel lika med det lägsta pris — varuskatten icke inberäknad — som den skattskyldige betingar sig vid försäljning av varan i större poster till återförsäljare. Från skatteplikt undantages bl. a. färdigställda, för hushåll, restauranger eller matserveringar avsedda efterrätter, som helt eller delvis består av glass.

I de förevarande motionerna har hemställts, att riksdagen måtte besluta, att varuskatt icke vidare skall uttagas för glass. Som skäl för detta yrkande har bl. a. anförts, att den hårda beskattningen av gräddglassen, som vore ett högvärdigt näringsmedel, verkade hämmande på konsumtionen och att gränsdragningen mellan skattepliktiga och icke skattepliktiga glassvaror medförde vissa kontrollsvårigheter. Motionärerna har därjämte framhållit, att jordbruksnämnden och jordbrukets förhandlingsdelegation vid prisöverenskommelsen den 16 mars 1955 uttalat, att skatten på gräddglass borde borttagas snarast möjligt.

Som av den ovan lämnade redogörelsen framgår har samma yrkande tidigare varit föremål för riksdagens prövning i anledning av vid såväl 1953 som 1954 års riksdagar väckta motioner. Dessa avslogs emellertid av riksdagen. Skälet härtill var, att man inte ansåg sig böra föregripa resultatet av pågående utredning rörande den indirekta beskattningen. I den vid 1955 års riksdag framlagda propositionen nr 180 angående åtgärder i prisreglerande syfte på jordbrukets område uttalade föredragande departementschefen i anledning av det av jordbruksnämnden och jordbrukets förhandlingsdelegation framförda önskemålet om borttagande av varuskatten på gräddglass, att någon åtgärd i frågan icke borde övervägas för det dåvarande med hänsyn till 1954 års riksdags uttalande i ämnet.

Utskottet ansluter sig till den ståndpunkt, som tidigare intagits i förevarande fråga. Det bör sålunda icke ifrågakomma att nu — utan att avvakta resultatet av pågående utredning om den indirekta beskattningen — upphäva skatten på ett varuslag, som varit underkastat beskattning, alltsedan varuskatten infördes. I anslutning härtill vill utskottet framhålla, att 1952 års kommitté för indirekta skatter, enligt vad kommittén nyligen tillkännagivit, beräknas ha slutfört sitt utredningsarbete under innevarande år. Utskottet avstyrker i enlighet härmed de likalydande motionerna I: 314 och II: 225.

Under återopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,
att de likalydande motionerna I: 314 av herr Georg Carlsson m. fl. samt II: 225 av herrar Adolfsson och Hansson i

Önnarp om upphävande av varuskatten för glass icke mätte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 3 maj 1956

På bevillningsutskottets vägnar:

FILIP KRISTENSSON

Närvarande: se under betänkandet nr 43.

Reservation

av herrar *Gustaf Elofsson*, *Bengtson* och *Jansson* i Aspeboda, vilka ansett, att utskottets yttrande och hemställan bort erhålla följande lydelse:

Enligt förordningen — — — (= utskottet s. 11 rad 4—rad 19 uppifrån) — — — snarast möjligt. Såsom framhållits i motionerna förekommer här en uppdelning av samma vara i två grupper som icke synes motiverad. Glass, som förbrukas i hushåll, vid matserveringar o. d., är sålunda skattefri medan samma vara, då den säljes i mindre kvantiteter är belagd med så anmärkningsvärt hög skatt som 65 procent på varans beskattningsvärde. Det torde vara mycket sällsynt — om det ens förekommer på något annat område — att samma vara behandlas så olika i beskattningsavseende endast på grund av att varan försäljes i en mindre eller större kvantitet.

Orsaken till att viss del av glassen belagts med så hög skatt torde vara, att denna infördes vid en tidpunkt då konsumtionen av glass var ringa, och den har då utan närmare överväganden hänförts till beskattningsgruppen choklad- och konfityrvaror. Frågan om de indirekta skatterna utredes f. n. av 1952 års kommitté för indirekta skatter och därvid kan förutsättas att skatten för choklad- och konfityrvaror samt glass kommer att bli föremål för överväganden. Utskottet anser dock, att den uppdelning av glassen i beskattningsavseende, som nu förekommer, kan avskaffas utan att man inväntar utredningens slutförande.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen måtte, med bifall till de likalydande motionerna I: 314 av herr Georg Carlsson m. fl. samt II: 225 av herrar Adolfsson och Hansson i Önnarp, antaga följande

Förslag

till

förordning angående ändrad lydelse av den vid förordningen den 25 maj 1941 (nr 251) om varuskatt fogade varuförteckningen

Härigenom förordnas, att den vid förordningen den 25 maj 1941 om varuskatt fogade förteckningen över varor, för vilka varuskatt skall erläggas, skall erhålla den ändrade lydelse som framgår av härvid fogad bilaga.

Denna förordning träder i kraft dagen efter den, då förordningen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

Bilaga

Förteckning

över

varor, för vilka varuskatt skall erläggas,

i gällande tulltaxa med statistisk varuförteckning hänförliga till
nedanstående statistiska nummer

Statistiskt nr	Varuslag	Skattesats, procent av beskattnings- värdet
ur 298—302	<p>Choklad- och konfityrvaror, hänförliga till följande varugrupper: choklad eller — — — eller sötningsmedel; — — — — — med socker — — — av läskedrycker</p> <p><i>Anm.</i> Bestämmelserna i förordningen om varuskatt äro icke tillämpliga å följande varor, nämligen kakao-pulver (med eller utan tillsats av socker eller sötningsmedel), s. k. fastlagsmassa, tårter, bakelser, tebröd och liknande bakverk. Vad nu sagts gäller även om bakverket är tillsatt eller belagt med eller däri på annat sätt ingår choklad eller andra varuskattebelagda varor eller socker, under förutsättning dock att varan bibehållit karaktären av tårta, bakelse, tebröd eller liknande bakverk.</p>	65